

Voorontwerp van decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Afdeling 1. Inleidende bepaling en definities

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 2° niet-fiscale schuldvorderingen: sommen inzake niet-fiscale aangelegenheden die worden geïnd of teruggevorderd door de overheidsinstanties die de bepalingen van dit decreet toepassen, in voorkomend geval met inbegrip van administratieve geldboeten;
- 3° toebehoren: interesten, invorderingskosten, rechtsplegingsvergoedingen, gerechtskosten en betekeningskosten.

Afdeling 2. Toepassingsgebied

Art. 3. De volgende overheidsinstanties kunnen de bepalingen van dit decreet toepassen:

- 1° de Vlaamse administratie, vermeld in artikel I.3, 2°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;

- 2° de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie, vermeld in artikel I.3, 4°, van het voormelde decreet;
- 3° de autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement, vermeld in artikel I.3, 1°, b), van het voormelde decreet;
- 4° de lokale overheden, vermeld in artikel I.3, 5°, van het voormelde decreet, die belast zijn met de uitoefening van de gedelegeerde aangelegenheden;
- 5° de vzw Sociale Dienst voor het Vlaams Overheidspersoneel.

In afwijking van het eerste lid, 1°, zijn de volgende overheidsinstanties gehouden de bepalingen van dit decreet toe te passen, tenzij die overheidsinstanties niet onderworpen willen of kunnen worden aan de bepalingen van dit decreet, op voorwaarde dat ze hun beweegredenen melden:

- 1° de departementen, vermeld in artikel I.3, 2°, a), van het voormelde decreet;
- 2° de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel I.3, 2°, b), van het voormelde decreet;
- 3° de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel I.3, 2°, c), van het voormelde decreet.

De Vlaamse Regering bepaalt de regels voor de melding, vermeld in het tweede lid.

Hoofdstuk 2. Invordering

Afdeling 1. Algemeen

Art. 4. De Vlaamse Regering stelt de personeelsleden van de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie aan en belast hen met de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en met de invordering van de toebehoren.

De personeelsleden, vermeld in het eerste lid, handelen voor rekening van de overheidsinstanties die de bepalingen van dit decreet toepassen.

Art. 5. De personeelsleden, vermeld in artikel 4 van dit decreet, kunnen het identificatienummer, vermeld in artikel III.17 van het Wetboek van economisch recht, gebruiken om de schuldenaar te identificeren als die schuldenaar een rechtspersoon is.

De personeelsleden, vermeld in artikel 4 van dit decreet, kunnen het rijksregisternummer of, als dat er niet is, het identificatienummer, vermeld in artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, gebruiken om de schuldenaar te identificeren als die schuldenaar een natuurlijke persoon is.

Art. 6. De personeelsleden, vermeld in artikel 4, zijn gemachtigd om een dwangschrift uit te vaardigen.

Het dwangschrift, vermeld in het eerste lid, wordt geviseerd en uitvoerbaar verklaard door de personeelsleden, vermeld in artikel 4.

Art. 7. De Vlaamse Regering kan de wijze regelen waarop de personeelsleden, vermeld in artikel 4, moeten handelen, en kan de regels bepalen voor de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en voor de invordering van de toebehoren, vermeld in dit hoofdstuk.

Afdeling 2. Rechtstreekse vervolging

Art. 8. §1. Op basis van het dwangschrift, vermeld in artikel 6, kan via gerechtsdeurwaardersexploot een dwangbevel betekend worden tot betaling binnen vierentwintig uur op straffe van tenuitvoerlegging door beslag.

In het dwangbevel, vermeld in het eerste lid, wordt verwezen naar het dwangschrift, vermeld in artikel 6, dat samen met het dwangbevel wordt betekend.

Behalve in geval van andersluidende bepalingen zijn op het dwangbevel de bepalingen van deel V van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing.

Gedeeltelijke betalingen die verricht zijn na de betekening van een dwangbevel, verhinderen de voortzetting van de vervolgingen niet.

§2. De Vlaamse Regering kan de regels bepalen voor de rechtstreekse vervolging, vermeld in deze afdeling.

Afdeling 3. Onrechtstreekse vervolging

Art. 9. Het dwangschrift, vermeld in artikel 6, wordt aan de schuldenaar ter kennis gebracht voordat de onrechtstreekse vervolging wordt toegepast.

De Vlaamse Regering kan de wijze regelen van de onrechtstreekse vervolging, vermeld in deze afdeling.

Afdeling 4. Invorderingskosten

Art. 10. De Vlaamse Regering kan de regels vaststellen voor de invorderingskosten, vermeld in deze afdeling.

Afdeling 5. Onderzoeksbevoegdheden en beroepsgeheim

Onderafdeling 1. Onderzoeksbevoegdheden

Art. 11. §1. De personeelsleden, vermeld in artikel 4 van dit decreet, beschikken over de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 3.13.1.2.1 tot en met 3.13.1.2.3, artikel 3.13.1.2.5 en 3.13.1.2.6, artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6, artikel 3.13.1.4.1 en 3.13.1.4.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren.

De bevoegdheden van de personeelsleden, vermeld in het eerste lid, worden ook uitgeoefend zonder de beperkingen ten aanzien van de instellingen, vermeld in artikel 3.13.1.2.5, 3.13.1.3.1, §2 tot en met §5, en artikel 3.13.1.4.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013.

§2. De Vlaamse Regering kan de regels bepalen voor de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in deze onderafdeling.

Onderafdeling 2. Beroepsgeheim

Art. 12. Artikel 3.19.0.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 is van overeenkomstige toepassing.

Art. 13. De inlichtingen waarover de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie met toepassing van artikel 11 van dit decreet beschikt, vallen onder de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 3.19.0.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013.

Art. 14. De Vlaamse Regering kan de regels bepalen voor het beroepsgeheim en de geheimhoudingsplicht, vermeld in deze onderafdeling.

Afdeling 6. Betalingsmodaliteiten

Art. 15. Met behoud van de toepassing van specifieke regelingen in wetten, decreten en verordeningen kunnen de personeelsleden, vermeld in artikel 4, op aanvraag van de schuldenaar een spreiding of uitstel van betaling van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren toestaan.

De schuldenaar komt in aanmerking voor een spreiding of uitstel van betaling als vermeld in het eerste lid, als hij betalingsmoeilijkheden ondervindt.

De schuldenaar motiveert de aanvraag, vermeld in het eerste lid, en voegt de nodige bewijskrachtige stukken over zijn betalingsmoeilijkheden toe.

Art. 16. De personeelsleden, vermeld in artikel 4, kunnen een volledige of een gedeeltelijke vrijstelling van de interesten verlenen als de schuldenaar kennelijk onvermogen is.

Art. 17. De aanrekening van de betalingen die verricht zijn door de schuldenaar of door een derde, wordt uitgevoerd in de volgende volgorde:

- 1° op de kosten van alle aard;
- 2° op de interesten;
- 3° op de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvordering.

Art. 18. De Vlaamse Regering kan de regels vaststellen voor de betalingsmodaliteiten, vermeld in deze afdeling.

Hoofdstuk 3. Verwerking van persoonsgegevens

Art. 19. De bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie kan persoonsgegevens verwerken als dat noodzakelijk is om een taak van algemeen belang te vervullen, meer bepaald om, conform dit decreet, de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren te kunnen verzekeren.

Art. 20. De bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie is verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 19 van dit decreet.

Art. 21. De volgende categorieën van persoonsgegevens kunnen in het kader van de toepassing van artikel 19 van dit decreet worden verwerkt:

- 1° het rijksregisternummer of het identificatienummer, vermeld in artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid;
- 2° het identificatienummer, vermeld in artikel III.17 van het Wetboek van economisch recht;
- 3° de persoonlijke identificatiegegevens;
- 4° de persoonlijke kenmerken;
- 5° de financiële bijzonderheden, waaronder gegevens over de invordering;
- 6° het beroep en de betrekking;
- 7° de samenstelling van het gezin;
- 8° de gebouw- en woningkenmerken;
- 9° de leef- en consumptiegewoonten;
- 10° de gerechtelijke gegevens;
- 11° de gegevens die betrekking hebben op fiscale aangelegenheden.

Art. 22. Van de volgende categorieën van betrokkenen kunnen persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van de toepassing van artikel 19 van dit decreet:

- 1° de natuurlijke persoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan;
- 2° de natuurlijke persoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;
- 3° de wettelijke vertegenwoordigers van de natuurlijke persoon, vermeld in punt 1° en 2°, of de wettelijke vertegenwoordigers van de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan, of van de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;
- 4° de lasthebbers van de natuurlijke persoon, vermeld in punt 1° en 2°, of de lasthebbers van de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan, of van de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;
- 5° de natuurlijke personen, vermeld in artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich kan richten in

- het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 11 van dit decreet;
- 6° de natuurlijke personen tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich richt in het kader van de onrechtstreekse vervolging, vermeld in artikel 9 van dit decreet;
 - 7° derden waaraan de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie de uitvoering heeft toevertrouwd van handelingen die nodig zijn om taken te vervullen waarmee ze conform dit decreet is belast.

Art. 23. §1. Onder voorbehoud van paragraaf 2 kunnen de persoonsgegevens, vermeld in artikel 21 van dit decreet, in het kader van de toepassing van artikel 19 van dit decreet uitgewisseld worden met de volgende categorieën van ontvangers:

- 1° de overheidsinstanties die de bepalingen van dit decreet toepassen;
- 2° de natuurlijke persoon of de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan;
- 3° de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;
- 4° de wettelijke vertegenwoordigers van de natuurlijke persoon of van de rechtspersoon, vermeld in punt 2° en 3°;
- 5° de lasthebbers van de natuurlijke persoon of van de rechtspersoon, vermeld in punt 2° en 3°;
- 6° de derden, vermeld in artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, en de openbare instellingen en inrichtingen, vermeld in artikel 3.13.1.4.1 en 3.13.1.4.2 van de voormelde codex, tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich richt in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, vermeld in artikel 11 van dit decreet;
- 7° de derden tot wie de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie zich richt in het kader van de onrechtstreekse vervolging, vermeld in artikel 9 van dit decreet.

§2. Als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie aan een derde de uitvoering toevertrouwt van handelingen die nodig zijn om taken te vervullen waarmee ze conform dit decreet is belast, is die entiteit gemachtigd, uitsluitend voor de uitvoering van die handelingen, aan die derde de persoonsgegevens, vermeld in artikel 21, mee te delen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van die handelingen.

De derde, vermeld in het eerste lid, mag alleen over de beoogde persoonsgegevens beschikken gedurende de tijd die nodig is voor de uitvoering van die handelingen, en hij mag die persoonsgegevens uitsluitend gebruiken voor dat doel en voor doelen die niet onverenigbaar zijn met het voormelde doel.

Art. 24. Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring ervan voor de latere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens, vermeld in artikel 21 van dit decreet, bewaard gedurende de noodzakelijke duur voor de doeleinden voor dit decreet, vermeld in

artikel 19 van dit decreet, met een maximale bewaartermijn van tien jaar nadat het dossier is afgesloten.

Art. 25. De Vlaamse Regering kan de regels bepalen voor de verwerking van de persoonsgegevens en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

Hoofdstuk 4. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijziging van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004

Art. 26. In artikel 17, §8, eerste lid, van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004 wordt de zinsnede "de decreten van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor, respectievelijk de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, en de instellingen die eronder ressorteren" vervangen door de zinsnede "het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen".

Afdeling 2. Wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

Art. 27. In artikel 40, §2, zevende lid, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid wordt de zinsnede "het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren en het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren" vervangen door de zinsnede "het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen".

Afdeling 3. Wijziging van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies

Art. 28. Artikel 13 van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 13. De onbetwiste en opeisbare administratieve geldboeten worden ingevorderd conform het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen.".

Afdeling 4. Wijzigingen van het Groeipakketdecreet van 2018

Art. 29. In artikel 150, 5°, a), artikel 163, 7°, a), en artikel 169 van het Groeipakketdecreet van 2018, gewijzigd bij het decreet van 1 juli 2022, wordt de zinsnede "artikel 2 van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren" vervangen door de zinsnede "het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen".

Art. 30. In artikel 187 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 1 juli 2022, wordt de zinsnede "artikel 2 van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren" vervangen door de zinsnede "het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen".

Afdeling 5. Wijziging van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging

Art. 31. In artikel 35, tweede lid, van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging wordt de zinsnede "het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren" vervangen door de zinsnede "het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen".

Afdeling 6. Wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018

Art. 32. Artikel III.21 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt opgeheven.

Afdeling 7. Wijziging van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022

Art. 33. In artikel 79, §3, tweede lid, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 wordt de zinsnede "het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren" vervangen door de zinsnede "het decreet van [...] tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen".

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Afdeling 1. Opheffingsbepaling en overgangsbepaling

Art. 34. De volgende regelingen worden opgeheven:

1° het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren, gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006, 23 december 2016 en 8 december 2017;

2° het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren, gewijzigd bij de decreten van 16 juni 2006, 23 december 2016 en 8 december 2017.

Art. 35. De Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren die, vóór de datum van de inwerkingtreding van dit decreet,

niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren voor invordering hebben ingediend bij de administratie van de Federale Overheidsdienst Financiën belast met de inning en de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen, maken voor de verdere invordering van de voormelde ingediende niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren geen toepassing van de bepalingen van dit decreet.

Afdeling 2. Inwerkingtredingsbepaling

Art. 36. Dit decreet treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Si)
Getekend op: 2023-07-10 11:26:36 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE

VOORONTWERP VAN DECREET TOT REGELING VAN DE INVORDERING VAN NIET-FISCALE SCHULDVORDERINGEN

Samenvatting

Met het ontwerp van decreet wordt het principe van overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door de Vlaamse Belastingdienst voorzien. Dit betekent dat entiteiten op wie het principe van overheidsbrede invordering van toepassing wordt verklaard een beroep kunnen doen op de diensten van de Vlaamse Belastingdienst voor de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen. Door de mogelijkheid te creëren om de invorderingsexpertise te centraliseren en schaalgrootte te creëren binnen één entiteit en de dienstverlening ter beschikking te stellen van andere entiteiten wordt de efficiëntie, effectiviteit en uniformiteit substantieel verhoogd.

Binnen het systeem van de overheidsbrede invordering wordt vervolgens het 'comply or explain'-principe toegepast op de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen. Dit principe houdt in dat deze entiteiten de invorderingsprocedures via de Vlaamse Belastingdienst moeten laten verlopen of anders moeten verantwoorden waarom ze dit niet (kunnen) doen.

Dit ontwerp van decreet beoogt ook de centralisatie van de regelgeving inzake de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door de Vlaamse Belastingdienst.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. Het voorliggend ontwerp van decreet regelt het principe van overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie. De Vlaamse Regering zal de Vlaamse Belastingdienst (hierna 'VLABEL') aanwijzen als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie.

2. In het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 is de ambitie opgenomen om 'een grondige efficiëntie-oefening uit te voeren op alle entiteiten van de Vlaamse overheid waarbij we onze leidend ambtenaren responsabiliseren en focussen op onze kerntaken'. Het creëren van de mogelijkheid van een overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door VLABEL kadert binnen deze beleidsdoelstelling van de Vlaamse Regering.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

3. VLABEL staat op vraag van entiteiten van de Vlaamse overheid al sedert vele jaren in voor de invordering van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, administratieve geldboeten en toebehoren (interessen, invorderingskosten, rechtsplegingsvergoedingen, gerechtskosten en betekeningskosten). Binnen VLABEL wordt die taak toevertrouwd aan een gespecialiseerde dienst, met name de Centrale Invorderingscel ('CIC'). Entiteiten van de Vlaamse overheid kunnen op deze manier gebruik maken van de invorderingsexpertise, de schaalgrootte en de bijzondere invorderingsbevoegdheden van VLABEL. Enkele voorbeelden van niet-fiscale schuldvorderingen en administratieve geldboeten van entiteiten die momenteel reeds door VLABEL worden ingevorderd, zijn:

- niet betaalde premies aan het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming;
- onterecht uitbetaalde studietoelagen;
- onterecht uitbetaalde subsidies aan een organisator voor kinderopvang door het agentschap Opgroeien regie;
- niet betaalde administratieve geldboeten opgelegd door het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap;
- niet betaalde verplichte bijdragen bestemd voor de promotie en afzetbevordering van de Vlaamse producten van de sectoren landbouw, tuinbouw en visserij van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM).

4. Het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren (hierna 'decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap') en het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren (hierna 'decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest'), stellen dat de Vlaamse Regering de personeelsleden van VLABEL aanstelt en hen belast met de invordering van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, met de invordering van administratieve geldboeten en met de invordering van toebehoren in de door haar aan te duiden gemeenschaps- of gewestaangelegenheden.

Daarnaast kan VLABEL in naam en voor rekening van een openbare instelling die afhangt van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, administratieve geldboeten en toebehoren invorderen op verzoek van deze instelling en met akkoord van de Vlaamse Regering.

5. Het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 1995 betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren (hierna 'BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap') en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 1995 betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren (hierna 'BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest'), bevatten de concrete materies waarvoor VLABEL gelast is met de invordering.

6. Op dit moment hanteert VLABEL het 'opt-in'-principe waarbij entiteiten kunnen kiezen of ze al dan niet een beroep wensen te doen op de diensten van VLABEL. Momenteel is het dus aan de entiteiten zelf om te beslissen hoe zij de invordering organiseren. Entiteiten die een beroep doen op de diensten van VLABEL geven de opdracht tot invordering aan VLABEL wanneer een schuldenaar niet ingaat op zijn uitnodiging tot (terug)betaling en wanneer de entiteit geen (volledige) (terug)betaling ontvangt nadat zij het nodige heeft gedaan om de schuldenaar aan te manen tot betaling en/of in gebreke te stellen.

Opdat VLABEL nieuwe dossiers van een entiteit zou kunnen invorderen, dient de aangelegenheid en/of de opdrachtgevende entiteit uitdrukkelijk in één of in beide

voormelde uitvoeringsbesluiten te worden opgenomen. Telkens wanneer er een entiteit wenst over te gaan tot samenwerking met VLABEL, moet de regelgeving dus worden nagekeken en desgevallend worden aangepast.

Entiteiten die geen beroep doen op de diensten van VLABEL staan momenteel zelf in voor de invordering of geven de opdracht tot invordering aan een andere instantie dan VLABEL (bv. de federale overheid). Als de entiteiten zelf instaan voor de invordering, dienen zij voorafgaand aan de invordering meestal een gerechtelijke procedure te voeren om vervolgens een positief vonnis van de rechter als uitvoerbare titel te kunnen gebruiken. Een klassieke gerechtelijke procedure gaat gepaard met een aantal kosten (cf. budgettaire impact) en is omslachtig en tijdrovend.

7. Het debiteurenbeheer van de Vlaamse overheid zou dus op een meer uniforme, efficiënte en effectieve wijze kunnen worden georganiseerd. Het creëren van de mogelijkheid van een overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door VLABEL biedt meer garantie op uniformiteit, efficiëntie en effectiviteit.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

8. Met voorliggend ontwerp van decreet wordt het principe van overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie voorzien. De Vlaamse Regering zal VLABEL aanduiden als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie. De nieuwe regelgeving, namelijk het voorliggend ontwerp van decreet en het daarbij horende uitvoeringsbesluit, is onmiddellijk van toepassing op alle entiteiten die onder het toepassingsgebied vallen. Wanneer een entiteit een nieuwe samenwerking met VLABEL aangaat voor de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen (bv. een nieuw opgericht publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap dat wenst samen te werken met VLABEL of een entiteit die samenwerkt met VLABEL voor de invordering van administratieve geldboeten, maar die ook voor een nieuw type van niet-fiscale schuldvordering een beroep wil doen op de diensten van VLABEL), zal er in principe dus geen aanpassing aan de regelgeving meer vereist zijn, omdat deze reeds onder het toepassingsgebied valt.

9. De afbakening van het toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering door VLABEL wordt omschreven in artikel 3 van het ontwerp van decreet. In het eerste lid van artikel 3 wordt het uitgangspunt van de toepassing van de overheidsbrede invordering voorzien en wordt opgesomd welke entiteiten toepassing kunnen maken van de bepalingen van het decreet. Binnen het systeem van de overheidsbrede invordering wordt vervolgens het 'comply or explain'-principe toegepast op de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen. Het 'comply or explain'-principe, vermeld in het tweede lid van artikel 3, houdt in dat deze entiteiten de invorderingsprocedures via VLABEL moeten laten verlopen of anders moeten verantwoorden waarom ze dit niet (kunnen) doen.

Behoudens voor de entiteiten die onder het 'comply or explain'-principe vallen, kunnen de entiteiten die worden vermeld in het eerste lid van artikel 3 en een beroep wensen te doen op de diensten van VLABEL voor de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren zelf het initiatief nemen om een samenwerking aan te vragen bij VLABEL (= 'opt in'-principe).

Gelet op de bijzondere graad van onafhankelijkheid van de autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement ten aanzien van het beleid van de Vlaamse overheid, wordt het 'comply or explain'-principe aan hen bijvoorbeeld niet opgelegd. Zij kunnen vrijwillig een beroep doen op de diensten van VLABEL als zij dit wensen, waardoor hun autonome karakter wordt gerespecteerd. Dit 'opt-in'-principe wordt onder meer ook toegepast op de extern verzelfstandigde agentschappen en de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie.

10. Het creëren van de mogelijkheid van een overheidsbrede invordering heeft een versterkte centralisatie van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen tot gevolg bij een entiteit die hierin gespecialiseerd is, namelijk VLABEL.

VLABEL kan bij de invordering onmiddellijk een uitvoerbare titel, zijnde het dwangsbijzetschrift, creëren, zonder dat hiervoor een gerechtelijke procedure nodig is. De decretale basis is momenteel terug te vinden in het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en in het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest en wordt ook voorzien in artikel 6 van dit ontwerp van decreet. Op die manier worden dure, omslachtige en tijdrovende procedures vermeden en werkt dit derhalve kostenbesparend voor de Vlaamse overheid.

De invorderingsprocedure kan via een gerechtsdeurwaarder verlopen (artikel 8 van het ontwerp van decreet).

Sinds medio 2018 kan VLABEL nog meer diensten aanbieden, namelijk de toepassing van de procedure van het vereenvoudigd derdenbeslag, een beslag bij een derde die over gelden beschikt die aan de schuldenaar toekomen (zoals beslag bij werkgevers, bij huurders, bij bankinstellingen,...), voor niet-fiscale schuldvorderingen.¹ De rechtsgrond hiervoor is voorzien in artikel 9 van het ontwerp van decreet. Het vereenvoudigd derdenbeslag, dat VLABEL reeds kan toepassen voor de invordering van fiscale schuldvorderingen die zij int, is een administratieve procedure, zonder tussenkomst van een gerechtsdeurwaarder, en zonder de kosten die deze hierbij maakt.

Er worden welbepaalde onderzoeksbevoegdheden voorzien in artikel 11 van het ontwerp van decreet. De onderzoeksbevoegdheden hebben tot doel om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Het beroepsgeheim is onlosmakelijk verbonden met de onderzoeksbevoegdheden en wordt eveneens geregeld in het ontwerp van decreet (artikel 12 tot en met 14).

VLABEL kan haar kennis en expertise op het vlak van de invordering van fiscale schuldvorderingen ook aanbieden aan de entiteiten die een beroep doen op de diensten van VLABEL.

11. Het principe van overheidsbrede invordering biedt voor de opdrachtgevende entiteiten zowel zekerheid op het vlak van ervaring, inzet en deskundigheid langs de zijde van VLABEL, als op het vlak van expertise en proceseconomische invordering langs de zijde van de gerechtsdeurwaarders waarmee VLABEL samenwerkt.

Door de toepassing van een overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door VLABEL kiest de Vlaamse overheid duidelijk voor een meer uniforme, efficiënte en effectieve manier van invorderen.

De samenwerking met VLABEL is evenwel niet dwingend voor de entiteiten die onder het toepassingsgebied vallen. Ook bij de toepassing van het 'comply or explain'-principe hebben de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen nog steeds de mogelijkheid om geen samenwerking aan te gaan met VLABEL voor de invordering van hun niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren, mits zij dit verantwoorden.

¹ Zie:

- Decreet van 23 december 2016 houdende diverse fiscale bepalingen en bepalingen omtrent de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen, inzonderheid artikel 10 en 11.
- Besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 houdende wijziging van diverse besluiten, wat betreft de kilometerheffing, de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen, de geïntegreerde woonbonus, de energieheffing en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 tot regeling van de werking van het Vlaams Toekomstfonds, inzonderheid artikel 5 en 8.

12. Voor een uitgebreide toelichting over het toepassingsgebied en de wijze en de modaliteiten van de invordering door VLABEL, wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

Impactanalyse

13. Om de budgettaire impact te bepalen dient rekening te worden gehouden met de kostprijs van de invordering van entiteiten die geen beroep doen op de diensten van VLABEL en via een gerechtelijke procedure een uitvoerbare titel bekomen (a) en de kostprijs van de invordering door VLABEL (b):

a) De kostprijs van de invordering van entiteiten die geen beroep doen op de diensten van VLABEL en via een gerechtelijke procedure een uitvoerbare titel bekomen:

Als een klassieke gerechtelijke procedure wordt gevoerd, zijn er een aantal kosten waar rekening mee dient te worden gehouden.

Meestal wordt er een beroep gedaan op een advocaat.

In opdracht van de Orde van Vlaamse Balies werd in de periode mei-juli 2020 een onderzoek uitgevoerd naar het profiel van advocaten die verbonden zijn aan één of meerdere balies in Vlaanderen en aan de Nederlandstalige balie te Brussel.²

Hierbij werd onder meer gepeild naar het gemiddelde uurtarief dat de advocaten hanteren als hun ereloon begroot wordt op basis van de gepresteerde tijd. Uit de resultaten blijkt dat het gemiddelde uurtarief dat aan overheden wordt aangerekend, zich situeert rond de 150 euro/uur (excl. BTW).³ Wanneer we rekening houden met een gemiddelde tijdsbesteding van een tiental uur per zaak, resulteert dit in een ereloon van gemiddeld 1.500 euro (excl. BTW). De erelonen die advocaten aanrekenen aan de overheid kunnen ook op andere wijzen worden begroot, zoals bijvoorbeeld op basis van een forfait. Naast de erelonen worden ook de in een dossier gemaakte kosten aangerekend, bijvoorbeeld volgens eenheidstarieven of volgens een forfait. Hiervoor zijn geen bedragen vermeld in het boek "De Advocatenbarometer 2020" waarin de resultaten van voormeld onderzoek werden verwerkt. Hiermee dient ook rekening te worden gehouden bij de bepaling van de bedragen die de advocaten aanrekenen als op hen een beroep wordt gedaan.

Voormelde cijfers zijn de meest recente cijfers die beschikbaar zijn, maar gelet op de sterke inflatie het voorbije jaar zal dit bedrag in werkelijkheid intussen nog een stuk hoger liggen.

Verder zijn er nog de dagvaardingskosten (200 à 300 euro) en de bijdrage van 24 euro voor het begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand.

Sinds de hervorming van de griffierechten bij de wet van 14 oktober 2018 moet het rolrecht niet meer vóór de inschrijving van de zaak worden betaald en als de debiteur wordt veroordeeld moet hij die kosten betalen. Deze rolrechten kunnen dus buiten beschouwing worden gelaten.

Wat betreft het vervolg van de procedure, voor de betekening van het vonnis en het bevel tot betaling (al dan niet in één betekening gecombineerd) zijn de kosten gelijkaardig aan deze van de betekening van een dwangbevel door VLABEL. Deze kosten worden berekend volgens het 'Tarief der akten verricht door de gerechtsdeurwaarders in burgerlijke en handelszaken' (KB van 30 november 1976 tot vaststelling van het tarief voor akten van gerechtsdeurwaarders in burgerlijke en handelszaken en van het tarief van sommige toelagen) en bedragen gemiddeld meestal meer dan 200 euro.

Zelfs als we deze betekeningskosten buiten beschouwing laten (soms wordt ook berust in een uitspraak) moet men toch snel rekenen op minimaal 2.000 euro voor een rechtszaak via de klassieke procedure om een uitvoerbare titel te bekomen. Vooral de erelonen van

² W. Hardyns, S. Parmentier, L. Dorme, E. Roevens, *De Advocatenbarometer 2020, een beschrijvende analyse van het profiel van de Vlaamse advocaat*, Boom juridisch Antwerpen, 2021, 215 p.

³ W. Hardyns, S. Parmentier, L. Dorme, E. Roevens, *De Advocatenbarometer 2020, een beschrijvende analyse van het profiel van de Vlaamse advocaat*, Boom juridisch Antwerpen, 2021, p. 89.

een advocaat wegen hierbij door. Hier kan er een grote variatie op zitten, maar een rechtszaak voeren zal niet altijd de goedkoopste oplossing zijn.

Deze kostprijs valt weg voor de entiteit die een beroep doet op de diensten van VLABEL omdat VLABEL zelf een uitvoerbare titel kan creëren.

b) De kostprijs van de invordering door VLABEL:

Het dwangschrift geldt als uitvoerbare titel om de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en om de toebehoren te kunnen invorderen. Het is het bevoegde personeelslid van VLABEL, dat wordt aangesteld door de Vlaamse Regering, dat zelf het dwangschrift uitvaardigt, viseert en uitvoerbaar verklaart. Er zijn buiten de personeelskost geen kosten verbonden aan het creëren van deze uitvoerbare titel.

Op basis van het dwangschrift kan de gerechtsdeurwaarder overgaan tot de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Tijdens het invorderingsproces past de gerechtsdeurwaarder het wettelijke tarief toe dat geregeld is bij het KB van 30 november 1976 tot vaststelling van het tarief voor akten van gerechtsdeurwaarders in burgerlijke en handelszaken en van het tarief van sommige toelagen. Dit tarief wordt jaarlijks geïndexeerd. De kostprijs voor de tussenkomst van een gerechtsdeurwaarder hangt af van de omvang van de schuld en de invorderingsmogelijkheden. Voor een niet-fiscale schuldvordering die wordt betaald na een aanmaning, bedraagt de kost gemiddeld 25 euro.⁴ Voor een niet-fiscale schuldvordering die wordt betaald na de betekening van een dwangbevel of ingevolge een uitvoerend beslag op roerende goederen, bedraagt de kost respectievelijk gemiddeld 230 euro en 650 euro.⁵ Met het oog op een efficiënte invordering en om geen onnodige kosten te maken zijn er afspraken vastgelegd ten voordele van zowel de schuldenaar als van VLABEL die de gerechtsdeurwaarder dient na te leven (bv. de schuldvorderingen van één schuldenaar worden als één geheel benaderd).

De kosten die gepaard gaan met het onderzoek en het toepassen van invorderingsmogelijkheden door VLABEL zijn zeer beperkt. De procedure van vereenvoudigd derdenbeslag gebeurt op heden met aangetekende brieven. Naast de kosten voor de aangetekende brieven moet er rekening worden gehouden dat de derde-beslagene een beperkte kost kan aanrekenen voor het afleggen van de verklaring van derde-beslagene (gemiddeld 75 euro).

De kostprijs van de invordering door VLABEL ligt duidelijk veel lager dan de kostprijs om via een gerechtelijke procedure een uitvoerbare titel te bekomen waardoor dit aldus een gunstige budgettaire impact heeft. Er is uiteraard de personeelskost bij VLABEL maar ook als een entiteit een beroep doet op een advocaat is er dossieropvolging door eigen personeelsleden vereist. De invordering van niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren door VLABEL is aldus voordeliger en kostenbesparend voor de entiteiten die een beroep doen op de diensten van VLABEL.

14. Zoals reeds hoger aangegeven kiest de Vlaamse overheid met de voorziene wijziging duidelijk voor meer uniformiteit inzake haar debiteurenbeheer. De bedoeling is hierbij dat de niet-fiscale schuldvorderingen van de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen, ongeacht het beleidsdomein, op een meer uniforme manier worden ingevorderd. Op deze manier kunnen niet-fiscale schuldvorderingen efficiënter en effectiever worden ingevorderd. De opdracht tot invordering wordt toevertrouwd aan de gespecialiseerde entiteit VLABEL, tenzij het departement of het intern verzelfstandigd agentschap omwille van bepaalde redenen niet wil of kan samenwerken met VLABEL voor de invordering. Tevens worden er welbepaalde onderzoeksbevoegdheden in het ontwerp van decreet geregeld. Voor de entiteiten die heden al samenwerken met VLABEL of voor

⁴ De innings- en kwijtingsrechten zijn hierin niet inbegrepen.

⁵ De innings- en kwijtingsrechten zijn hierin niet inbegrepen.

de entiteiten die onder het toepassingsgebied vallen en die zelf het initiatief kunnen nemen om een samenwerking aan te vragen bij VLABEL zal dit eveneens leiden tot een efficiëntere en effectievere invordering.

Voor de schuldenaar verandert er in principe niets aan het bestaan van de schulden op zich. De schuldenaar is gehouden tot de betaling van zijn schuld. Gezien de schuld niet spontaan wordt betaald is er sprake van een nalatigheid van de schuldenaar en moet de entiteit verder het nodige doen voor de inning of de terugvordering ervan. De ontworpen regeling heeft bijgevolg geen bijzondere impact op een specifieke doelgroep. De schuldenaar heeft bovendien ook baat bij de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door VLABEL aangezien er bijvoorbeeld minder invorderingskosten zullen worden gemaakt die moeten worden verhaald op de schuldenaar of door de mogelijkheid om een spreading of uitstel van betaling aan te vragen.

De versterkte centralisatie van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen bij VLABEL heeft bijgevolg niet alleen voor de betrokken entiteiten, maar ook voor de schuldenaar een kostenbesparend effect. Als de voorziene wijziging een maatschappelijke impact heeft, dan is dit een positieve impact.

15. De aanpassing heeft geen impact op de grondrechten en op het gelijkheidsbeginsel, noch een bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel.

Implementatie

16. De Vlaamse Regering wordt onder meer gemachtigd om regels in verband met de invordering te bepalen. Aangezien de overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen een verdere uitwerking vereist in een besluit van de Vlaamse Regering, wordt het bepalen van het ogenblik waarop de bepalingen van het decreet in werking treden gedelegeerd aan de Vlaamse Regering (artikel 36 van het ontwerp van decreet).

17. Het principe van overheidsbrede invordering strekt zich uit tot de niet-fiscale schuldvorderingen. De toepassing van de regelgeving in verband met de invordering van fiscale schuldvorderingen wordt niet geïmpacteerd.

18. Het is vereist om een overgangsbepaling te voorzien voor de op datum van de inwerkingtreding van het decreet hangende dossiers bij de administratie van de Federale Overheidsdienst Financiën belast met de inning en de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen (artikel 35 van het ontwerp van decreet). Daarnaast wordt er een opheffingsbepaling voorzien om het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest op te heffen (artikel 34 van het ontwerp van decreet).

19. Dit decreet vergt geen bepalingen over handhaving en toezicht.

C. Totstandkomingsprocedure

20. Het voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/107 van 23 maart 2023.

De Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies op 28 maart 2023.

In dit advies heeft de Inspectie van Financiën de aandacht gevestigd op enkele punctuele elementen. Deze worden behandeld in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 9 en bij artikel 15 en 16.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, heeft zijn akkoord verleend op dd/mm/jjj.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

21. Voorliggend ontwerp van decreet regelt tegelijkertijd gemeenschapsaangelegenheden als vermeld in de artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet en gewestaangelegenheden als vermeld in artikel 39 van de Grondwet.

Wanneer elk van de bepalingen van het ontworpen decreet van toepassing is zowel wat de Vlaamse Gemeenschap als wat het Vlaamse Gewest betreft, is het toegestaan dat slechts één ontwerp van decreet wordt opgesteld.⁶

De ontworpen regeling heeft betrekking op de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen zowel voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren als voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren.

Afhankelijk van de entiteit die een beroep doet op de diensten van VLABEL voor de invordering van haar niet-fiscale schuldvorderingen of van de concrete aangelegenheden waarop de niet-fiscale schuldvorderingen betrekking hebben, kunnen de invorderingsdossiers die aan VLABEL worden overgemaakt gemeenschaps- en/of gewestaangelegenheden betreffen. Dit ontwerp van decreet regelt bijgevolg zowel gemeenschaps- als gewestaangelegenheden.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Afdeling 1. Inleidende bepalingen en definities

Artikel 1

Deze bepaling kadert het decreet in zijn bevoegdheidsverdelende context.

Wanneer elk van de bepalingen van het ontworpen decreet van toepassing is op zowel de Vlaamse Gemeenschap als het Vlaamse Gewest is het toegestaan dat slechts één ontwerp van decreet wordt opgesteld.⁷

Het decreet regelt tegelijkertijd gemeenschapsaangelegenheden als vermeld in de artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet en gewestaangelegenheden als vermeld in artikel 39 van de Grondwet.

⁶ Het advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving, nr. 25.048/1 van 10 april 1996 over een voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Regering, *Parl.St.* VI. Parl., 1995-1996, nr. 293/1, p. 14-15.

⁷ Het advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving, nr. 25.048/1 van 10 april 1996 (cf. voetnoot 6).

Artikel 2

In dit artikel worden de begrippen opgesomd en gedefinieerd die nodig zijn voor een goed begrip van dit decreet.

1° algemene verordening gegevensbescherming

Deze definitie is toegevoegd in het kader van de verwerking van persoonsgegevens en behoeft geen verdere toelichting.

2° niet-fiscale schuldvorderingen

De invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen wordt door de overheidsinstanties die toepassing maken van de bepalingen van het decreet, toevertrouwd aan VLABEL. De niet-fiscale schuldvorderingen hebben betrekking op de aangelegenheden die worden vermeld in de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en worden geregeld in de regelgeving van de overheidsinstanties die de niet-fiscale schuldvorderingen innen of terugvorderen. De aard van de schuld is niet-fiscaal en dient ruim te worden geïnterpreteerd, wat toegelicht kan worden aan de hand van een aantal voorbeelden. De oplijsting van onderstaande voorbeelden van niet-fiscale schuldvorderingen is niet limitatief:

- de terugvordering van ten onrechte toegekende subsidies;
- de terugvordering van ten onrechte uitgekeerde (schade)vergoedingen, bijdragen, waarborgen, steunmaatregelen en premies;
- de terugvordering van ten onrechte uitbetaalde salarissen, toelagen, vergoedingen, en/of sociale voordelen van personeelsleden;
- de invordering van bedragen die voortvloeien uit onbetaalde facturen;
- de invordering van bedragen die voortvloeien uit niet-nagekomen contractuele verplichtingen;
- de invordering van vergoedingen, bijdragen en retributies;
- de invordering van administratieve geldboeten.

In het verleden heeft de Raad van State gesteld dat er onduidelijkheden kunnen bestaan of de administratieve geldboeten onder het begrip onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, zoals initieel omschreven in het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en in het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest, vallen. Vanaf eind 2017 zijn de vermelde decreten aangevuld met een verwijzing naar de invordering van administratieve geldboeten.⁸

⁸ Artikel 3, 2° en 3°, artikel 4, 2°, artikel 6, 2° en 3°, en artikel 7, 2°, van het decreet van 8 december 2017 houdende bepalingen tot verdere regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren, diverse fiscale bepalingen, en de overname van de dienst van de belasting op spelen en weddenschappen, de automatische ontspanningstoestellen en de openingsbelasting op slijterijen van gegiste dranken; *Parl.St.* VI.Parl., 2017-2018, nr. 1301/1, p. 4.

In de definitie van niet-fiscale schuldvorderingen wordt er expliciet geduid dat als er een grond bestaat voor de administratieve geldboeten, deze onder het begrip niet-fiscale schuldvorderingen vallen door de woorden "in voorkomend geval met inbegrip van administratieve geldboeten" te vermelden. Door deze formulering is er geen betwisting meer mogelijk wat er met niet-fiscale schuldvorderingen wordt bedoeld en dient er geen afzonderlijke rechtsgrond te worden voorzien voor de administratieve geldboeten. De ruime omschrijving van het begrip niet-fiscale schuldvorderingen heeft als voordeel dat in dit decreet een kortere formulering van de aard van de schuld kan worden gehanteerd. Er dient te worden benadrukt dat alleen de administratieve geldboeten kunnen worden ingevorderd en dat boeten van strafrechtelijke aard niet onder het begrip niet-fiscale schuldvorderingen vallen.

3° toebehoren

De definitie van de toebehoren die wordt opgenomen in artikel 1/1 van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en in artikel 1/1 van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest wordt ongewijzigd overgenomen. Met toebehoren worden alle interessen, invorderingskosten, rechtsplegingsvergoedingen, gerechtskosten en betekeningskosten bedoeld die verschuldigd kunnen zijn door de schuldenaar in geval van niet-tijdige betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen of in het kader van een gerechtelijke procedure.

Afdeling 2. Toepassingsgebied

Artikel 3

Het toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering wordt op decretaal niveau omschreven.

In het eerste lid van dit artikel wordt het uitgangspunt van de toepassing van de overheidsbrede invordering voorzien en wordt opgesomd welke overheidsinstanties toepassing kunnen maken van de bepalingen van het decreet, namelijk:

- de Vlaamse administratie, vermeld in artikel I.3, 2°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (bv. de departementen, de IVA's met en zonder rechtspersoonlijkheid, de publiekrechtelijk vormgegeven EVA's en de privaatrechtelijk vormgegeven EVA's. VLABEL is een IVA zonder rechtspersoonlijkheid en valt dus binnen het toepassingsgebied voor de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren die zij zelf kan innen of terugvorderen.);
- de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie, vermeld in artikel I.3, 4°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (bv. het Fonds voor Innoveren en Ondernemen, het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds en het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen);
- de autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement, vermeld in artikel I.3, 1°, b), van hetzelfde decreet (bv. de VREG);

- de lokale overheden, vermeld in artikel I.3, 5°, van hetzelfde decreet, belast met de uitoefening van gedelegeerde aangelegenheden (bv. het gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap Integratie en Inburgering Antwerpen vzw en het gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap Integratie en Inburgering Gent vzw);
- de vzw Sociale Dienst voor het Vlaams Overheidspersoneel.

De entiteiten van de Vlaamse overheid die worden vermeld in artikel I.3, 1°, b), artikel I.3, 2°, en artikel I.3, 4°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 en die niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren kunnen innen of terugvorderen, kunnen toepassing maken van de bepalingen van het decreet.

De afbakening wordt gemaakt vanuit het oogpunt van de types van overheidsinstanties die op dit moment samenwerken met VLABEL.

Zo is er onder andere een samenwerking tussen VLABEL en de Vlaamse Regulator voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (hierna 'VREG') voor de invordering van haar niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren. De VREG is een autonome dienst die onder toezicht staat van het Vlaams Parlement zoals vermeld in artikel I.3, 1°, b), van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De VREG is momenteel de enige autonome dienst die onder toezicht staat van het Vlaams Parlement.⁹ De autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement behoren ook tot het toepassingsgebied om enerzijds de bestaande samenwerking tussen VLABEL en VREG te behouden en om anderzijds potentiële nieuwe autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement onmiddellijk onder het toepassingsgebied te laten vallen.

Sinds 1 maart 2022 is VLABEL bevoegd om de onbetaalde retributies voor de cursus maatschappelijke oriëntatie en voor de test maatschappelijke oriëntatie, zoals vermeld in artikel 30, §3, eerste en tweede lid, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, in te vorderen.¹⁰ Deze retributies worden vanaf 1 september 2023¹¹ niet alleen geïnd door het Agentschap Integratie en Inburgering, een entiteit van de Vlaamse overheid. Het gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap Integratie en Inburgering Antwerpen vzw en het gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap Integratie en Inburgering Gent vzw zijn in het kader van de opdracht om de integratie te ondersteunen, te stimuleren en te begeleiden in respectievelijk de stad

⁹ Dit is de toestand in oktober 2022.

¹⁰ Artikel 1 en 65 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 2021 tot wijziging van artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 1995 betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren, tot wijziging van de regelgeving over het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid en tot bepaling van de inwerkingtreding van artikel 3 van het decreet van 22 december 2017 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2018.

¹¹ Artikel 15 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2022 tot bepaling van de inwerkingtreding van het participatie- en netwerktraject en de retributies voor het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie in het kader van het inburgeringstraject en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 januari 2016 houdende de uitvoering van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid.

Antwerpen en de stad Gent¹² bevoegd om de voormelde retributies te innen op het grondgebied van deze steden. Deze gedelegeerde opdracht betreft een gemeenschapsaangelegenheid, nl. het beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen. De samenwerking tussen VLABEL en de twee gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen dient te worden behouden. De verzelfstandigde agentschappen die opgericht zijn door een provincie of een gemeente vallen onder de lokale overheden, vermeld in artikel 1.3, 5°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Aangezien het, in overeenstemming met de uitgangspunten in de huidige decreten, niet de bedoeling is om de niet-fiscale schuldvorderingen van alle lokale overheden die worden vermeld in het Bestuursdecreet van 7 december 2018 in te vorderen, wordt het toepassingsgebied verder afgebakend. De lokale overheden die door een delegatie van onder meer de decreetgever of de Vlaamse Regering belast worden met de uitoefening van de aangelegenheden, vermeld in de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, kunnen toepassing maken van de bepalingen van het decreet.

De vzw Sociale Dienst voor het Vlaams Overheidspersoneel behoort ook tot het toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering omdat deze sociale dienst niet-fiscale schuldvorderingen kan terugvorderen.

De overheidsinstanties die worden vermeld in het eerste lid van dit artikel vallen onder het toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering en kunnen toepassing maken van de bepalingen van dit decreet. De samenwerking met VLABEL is niet dwingend voor de overheidsinstanties die onder het toepassingsgebied van dit decreet vallen.

Binnen het systeem van de overheidsbrede invordering wordt vervolgens het 'comply or explain'-principe toegepast op de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid en de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid. Het 'comply or explain'-principe wordt geregeld in het tweede lid van artikel 3. Overeenkomstig het 'comply or explain'-principe moeten de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen de invorderingsprocedures in beginsel via VLABEL laten verlopen ('comply'). Als deze overheidsinstanties echter bepaalde beweegredenen hebben waarom zij niet willen of kunnen samenwerken met VLABEL, dienen zij deze mee te delen ('explain'). De Vlaamse Regering wordt ermee belast de regels omtrent deze mededeling te bepalen. Op basis van het 'comply or explain'-principe zullen de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen die niet willen of kunnen samenwerken met VLABEL bijgevolg nog steeds de mogelijkheid hebben om geen beroep te doen op de diensten van VLABEL, mits zij dit verantwoorden.

Gelet op het streven naar meer uniformiteit, efficiëntie en effectiviteit op het vlak van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen binnen de Vlaamse overheid is het redelijk

¹² In artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 maart 2014 tot toekenning van taken en kerntaken aan een lokaal bestuur als vermeld in artikel 25, §1, eerste lid, 1°, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid wordt bepaald dat onder bepaalde voorwaarden de minister die opdracht zal toewijzen aan de stad Antwerpen en de stad Gent. Dit artikel voorziet eveneens de mogelijkheid dat een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap die opdracht opneemt.

om het 'comply or explain'-principe toe te passen op de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid en de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid.

De departementen en, desgevallend, de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid vormen overeenkomstig artikel 1*bis* van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie samen een Vlaams ministerie. Daardoor is het logisch dat voor deze overheidsinstanties dezelfde regeling wordt uitgewerkt en allen aan het 'comply or explain'-principe worden onderworpen. Ook de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid worden aan dit principe onderworpen. Ondanks het feit dat deze agentschappen een eigen rechtspersoonlijkheid hebben, beschikken ze immers over een gelijkaardige operationele autonomie zoals de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid. De intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid staan ook onder het gezag van de Vlaamse Regering. Op dit punt kan het onderscheid gemaakt worden met bijvoorbeeld de extern verzelfstandigde agentschappen. De extern verzelfstandigde agentschappen beschikken immers over een verregaande autonomie en beschikken over specifieke kenmerken waardoor deze niet onderworpen worden aan het 'comply or explain'-principe. Ook de Vlaamse openbare instellingen die niet behoren tot de Vlaamse administratie zijn niet onderworpen aan het 'comply or explain'-principe.

Aangezien ook de autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement een bijzondere graad van onafhankelijkheid hebben ten aanzien van het beleid van de Vlaamse overheid, zijn deze instanties niet onderworpen aan het 'comply or explain'-principe.

Behoudens voor de overheidsinstanties die onder het 'comply or explain'-principe vallen, gebeurt de samenwerking tussen VLABEL en de overheidsinstanties die worden vermeld in het eerste lid op vrijwillige basis. Deze overheidsinstanties die voor de invordering van hun niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren een beroep wensen te doen op de diensten van VLABEL kunnen zelf het initiatief nemen om een samenwerking aan te vragen bij VLABEL (= 'opt in'-principe). Aan deze vraag worden geen vormvereisten opgelegd. Deze overheidsinstanties zullen dan ook toepassing kunnen maken van de bepalingen van het decreet. Het feit dat die overheidsinstanties reeds uitdrukkelijk vermeld worden in het eerste lid, heeft als voordeel dat bij een eventuele vrijwillige aansluiting de regelgeving niet dient te worden aangepast. Voor de autonome diensten die onder toezicht staan van het Vlaams Parlement wordt niet geraakt aan hun autonome karakter, doordat de samenwerking vrijwillig en op hun vraag kan worden opgestart.

Overeenkomstig artikel 2, tweede lid, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en artikel 2, tweede lid, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest moet er voor de openbare instellingen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of van het Vlaamse Gewest aan een dubbele voorwaarde voldaan zijn opdat VLABEL hun niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren kan invorderen. Enerzijds is er een verzoek tot samenwerking vereist. Anderzijds dient de Vlaamse Regering aan dit verzoek haar akkoord te verlenen. Deze voorwaarden worden

niet meer opgelegd aan de overheidsinstanties die toepassing kunnen maken van de bepalingen van het decreet omdat dit contradictorisch is met het principe van overheidsbrede invordering. Artikel III.21 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 dat voorziet dat deze vormvereisten gelden voor de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen wordt opgeheven (zie artikel 32).

Hoofdstuk 2. Invordering

Afdeling 1. Algemeen

Artikel 4

Dit artikel is gebaseerd op artikel 2, eerste lid, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en op artikel 2, eerste lid, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest. De Vlaamse Regering wijst de personeelsleden van de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie aan om de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en om de toebehoren in te vorderen. Er zal nog een uitvoeringsbesluit worden genomen door de Vlaamse Regering waarin de Vlaamse Belastingdienst zal worden aangeduid als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie voor de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en voor de invordering van de toebehoren. De aangewezen personeelsleden handelen voor rekening van de overheidsinstanties die toepassing maken van de bepalingen van dit decreet. De aangewezen personeelsleden kunnen eveneens instaan voor de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren die VLABEL zelf kan innen of terugvorderen (bv. de terugvordering van de ten onrechte uitbetaalde jobbonus).

Met het woord 'onbetwiste' wordt bedoeld dat de niet-fiscale schuldvorderingen vaststaand en definitief verschuldigd moeten zijn om te kunnen worden ingevorderd. Dit betekent onder meer dat er voor de ingevorderde bedragen geen administratieve beroepsprocedure of geen jurisdictionele procedure aanhangig werd gemaakt of dat een administratieve beroepsprocedure en/of jurisdictionele procedure werd opgestart en de beslissing/uitspraak ten gronde tot gevolg heeft dat de niet-fiscale schuldvorderingen definitief verschuldigd zijn. Het woord 'opeisbare' houdt in dat de betalingstermijn moet zijn verstreken.

In het kader van de overheidsbrede invordering is het overbodig om te voorzien dat de Vlaamse Regering telkens de gewestelijke en gemeenschapsaangelegenheden uitdrukkelijk aanduidt en dit wordt bijgevolg niet mee overgenomen.

Artikel 5

Dit artikel is gebaseerd op artikel 2, zesde lid, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en op artikel 2, zesde lid, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest. Zowel in geval van vervolgingen bij een derde

als in geval van vervolgingen bij de schuldenaar wordt de schuldenaar geïdentificeerd aan de hand van:

- het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen, in het geval de schuldenaar een rechtspersoon betreft;
- het rijksregisternummer of het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, wanneer er geen identificatie via het rijksregisternummer kan gebeuren, in het geval de schuldenaar een natuurlijke persoon betreft.

Bijgevolg wordt ervoor geopteerd om hierover een algemene bepaling in dit decreet te verwerken. Artikel 5 vormt de vereiste rechtsgrond zodat de bevoegde personeelsleden van VLABEL, die worden aangesteld door de Vlaamse Regering, bij de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren het identificatienummer kunnen gebruiken om de schuldenaar te identificeren.

Artikel 6

Dit artikel is gebaseerd op de volgende artikelen:

- artikel 2, derde en vierde lid, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap;
- artikel 2, derde en vierde lid, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest.

De voormelde bepalingen worden opgesplitst in 2 artikelen. Artikel 6 bepaalt dat VLABEL bij de invordering onmiddellijk een uitvoerbare titel kan creëren en er dient aldus geen procedure voor de rechtbank aanhangig te worden gemaakt. De betekening van de uitvoerbare titel via de tussenkomst van een gerechtsdeurwaarder wordt geregeld in artikel 8, zoals hierna verder wordt toegelicht.

De terminologie van in de voormelde bepalingen waarop artikel 6 is gebaseerd wordt gewijzigd omdat het bevoegde personeelslid van VLABEL, dat wordt aangesteld door de Vlaamse Regering, in de praktijk geen dwangbevel, maar een dwangschrift uitvaardigt, viseert en uitvoerbaar verklaart. Het dwangschrift vormt de uitvoerbare titel om de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en om de toebehoren te kunnen invorderen.

Dit artikel betreft een algemene bepaling omdat het dwangschrift wordt opgemaakt voordat de vervolgingen worden ingesteld en dit zowel in geval van vervolgingen bij de schuldenaar (zie artikel 8) als in geval van vervolgingen bij een derde (zie artikel 9).

Artikel 7

In dit artikel wordt geregeld dat de Vlaamse Regering gemachtigd wordt om de bevoegdheden van de met de invordering belaste personeelsleden van VLABEL, die worden aangesteld door de Vlaamse Regering, af te bakenen en om modaliteiten met betrekking

tot de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren uit te werken.

Afdeling 2. Rechtstreekse vervolging

Artikel 8

In paragraaf 1 van dit artikel wordt uitgewerkt dat het dwangschrift, vermeld in artikel 6, de gerechtsdeurwaarder machtigt om over te gaan tot de betekening van een dwangbevel en bij gebrek aan betaling binnen vierentwintig uur tot het leggen van een beslag. Op basis van het dwangschrift kan de gerechtsdeurwaarder een dwangbevel betekenen. Het dwangschrift zal dus niet in alle gevallen leiden tot de betekening van een dwangbevel. Het betreft een rechtstreekse vervolging omdat er wordt ingevorderd bij de schuldenaar.

Daarnaast regelt paragraaf 1 van dit artikel een aantal modaliteiten over de rechtstreekse vervolging van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. In het dwangbevel wordt er een verwijzing gemaakt naar het dwangschrift. Het dwangschrift, dat de uitvoerbare titel vormt, wordt samen met het dwangbevel betekend. De schuldenaar wordt aldus op de hoogte gebracht van de uitvoerbare titel op basis waarvan de vervolgingen kunnen worden ingesteld.

Een gerechtsdeurwaarder die is overgegaan tot de betekening van een dwangbevel zal na de ontvangst van een gedeelte van het verschuldigde bedrag dat is opgenomen in het dwangbevel de mogelijkheid hebben om de vervolgingen verder te zetten totdat een volledige betaling wordt ontvangen.

Behoudens afwijkende bepalingen zijn op het dwangbevel de bepalingen van deel V van het Gerechtelijk Wetboek, 'Bewarend beslag, middelen tot tenuitvoerlegging en collectieve schuldenregeling' van toepassing. Het Gerechtelijk Wetboek wordt als suppletief recht toegepast.

In paragraaf 2 van dit artikel wordt uitdrukkelijk vermeld dat de Vlaamse Regering de regels voor de rechtstreekse vervolging kan bepalen.

Afdeling 3. Onrechtstreekse vervolging

Artikel 9

Naast de invorderingsprocedure via een gerechtsdeurwaarder, kan VLABEL zelf invorderingsmogelijkheden onderzoeken en toepassen. De vervolging ten aanzien van een derde omvat de onrechtstreekse vervolging (bv. loonbeslag, beslag op vakantiegeld, beslag op rekening, beslag op huurgelden, beslag op teruggave van FOD Financiën). Zoals in artikel 8 vermeld, wordt de schuldenaar in kennis gesteld van het dwangschrift bij de betekening van het dwangbevel. Als er geen dwangbevel wordt of kon worden betekend via de tussenkomst van een gerechtsdeurwaarder, wordt het dwangschrift door het bevoegde personeelslid van VLABEL, dat wordt aangesteld door de Vlaamse Regering, naar

de schuldenaar verzonden voordat er toepassing wordt gemaakt van de onrechtstreekse vervolging. Deze vereiste is niet nieuw en is momenteel opgenomen in artikel 2*bis*, derde lid, van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en in artikel 2/1, derde lid, van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest bij het leggen van een vereenvoudigd derdenbeslag. Gelet op de samenhang met artikel 8 wordt de vereiste om de schuldenaar in kennis te stellen van het dwangsbijzetschrift in het geval VLABEL een onrechtstreekse vervolging wenst in te stellen decretaal verankerd in het eerste lid van dit artikel.

Ingevolge een punctueel element dat wordt vermeld in het advies van de Inspectie van Financiën van 28 maart 2023, is het eerste lid van dit artikel verduidelijkt.

Het tweede lid van artikel 9 creëert de rechtsgrond om de onrechtstreekse vervolging, meer bepaald het vereenvoudigd derdenbeslag met aangetekende brieven en het elektronisch vereenvoudigd derdenbeslag (door middel van een procedure waarbij informatietechnieken worden gebruikt), toe te passen en geeft uitdrukkelijk de opdracht aan de Vlaamse Regering om een aantal regels omtrent de onrechtstreekse vervolging te specificeren.

Afdeling 4. Invorderingskosten

Artikel 10

In dit artikel wordt voorzien dat de Vlaamse Regering gemachtigd wordt om de regels in verband met de kosten die gepaard gaan met de rechtstreekse en onrechtstreekse vervolgingen te bepalen. Dit artikel is gebaseerd op artikel 2, vijfde lid, 2°, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en op artikel 2, vijfde lid, 2°, van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest.

Afdeling 5. Onderzoeksbevoegdheden en beroepsgeheim

Onderafdeling 1. Onderzoeksbevoegdheden

Artikel 11

In artikel 2*bis*, tweede lid, van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en in artikel 2/1, tweede lid, van het BVR niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest regelt de Vlaamse Regering de onderzoeksbevoegdheden. Ingevolge voormelde artikelen kunnen de personeelsleden van VLABEL de vermogenssituatie van de schuldenaar bepalen bij het onderzoek om de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en om de toebehoren via een vereenvoudigd derdenbeslag in te vorderen. Het gaat om het in kaart brengen van sommen en zaken die aan de schuldenaar verschuldigd zijn of toebehoren (bv. huurgelden, loon, vakantiegeld) en die voor beslag vatbaar zijn. Dit gebeurt bijvoorbeeld door inlichtingen of stukken op schriftelijke of op elektronische wijze bij derden en openbare instellingen of inrichtingen op te vragen.

Paragraaf 1, eerste lid, van dit artikel is gebaseerd op de voormelde huidige bepalingen, maar wordt geüpdatet op basis van de onderzoeksbevoegdheden die worden geregeld in de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 (hierna 'VCF'). Die onderzoeksbevoegdheden hebben reeds hun efficiëntie bewezen in het kader van de invordering van de belastingen waarop de VCF van toepassing is. De bedoeling van de onderzoeksbevoegdheden vermeld in dit artikel is om de vermogenssituatie van de schuldenaar vast te stellen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Alleen als er een zicht is op de vermogenssituatie kunnen nuttige stappen worden ondernomen om de openstaande niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren zo efficiënt mogelijk in te vorderen. Concreet houden deze onderzoeksbevoegdheden in dat bijvoorbeeld inlichtingen kunnen worden opgevraagd bij de schuldenaar, bij derden, openbare instellingen of inrichtingen,... Deze onderzoeksbevoegdheden worden alleen toegekend aan de bevoegde personeelsleden van VLABEL, die worden aangesteld door de Vlaamse Regering.

Ook voor het onderzoek tot het leggen van beslag op een rekening wordt een gelijkaardige regeling uitgewerkt zoals voorzien in de VCF. De bank rekent steeds een kost aan voor het afleggen van een verklaring van derde-beslagene, zelfs wanneer er op de datum dat het beslag wordt gelegd geen beschikbaar creditsaldo is. In het kader van een efficiënte en effectieve invordering is het aangewezen dat de bevoegde personeelsleden van VLABEL, die worden aangesteld door de Vlaamse Regering, zonder enige vorm van beperkingen inlichtingen kunnen opvragen bij een bank-, wissel-, krediet- en spaarinstelling en het centraal aanspreekpunt (CAP) om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen bij de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Meer concreet betreft het de vereiste om de situaties waarin en de voorwaarden waaronder inlichtingen kunnen worden opgevraagd en die worden vermeld in artikel 3.13.1.2.5, 3.13.1.3.1, §2 tot en met §5, en artikel 3.13.1.4.1 VCF uit te sluiten. De opheffing van de beperkingen die gelden ten aanzien van bank-, wissel-, krediet- en spaarinstellingen en het CAP wordt geregeld in paragraaf 1, tweede lid, van dit artikel. Door bijvoorbeeld eerst bij de bank na te vragen wat het creditsaldo van de rekening is, kan er worden nagegaan of het opportuun is om beslag op rekening te leggen en is dit kostenbesparend.

Paragraaf 2 voorziet dat de Vlaamse Regering de regels over de onderzoeksbevoegdheden die worden uitgeoefend bij de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren kan bepalen.

Onderafdeling 2. Beroepsgeheim

Artikel 12 tot en met 14

Er worden in artikel 12 tot en met 14 bepalingen over het beroepsgeheim ingeschreven omdat het beroepsgeheim onlosmakelijk verbonden is met de onderzoeksbevoegdheden die worden voorzien in artikel 11.

Een met toepassing van artikel 3.13.1.2.1, eerste lid, artikel 3.13.1.2.2, eerste tot en met derde lid, artikel 3.13.1.2.3 en artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.4 VCF aangezochte persoon kan het beroepsgeheim doen gelden. Artikel 3.19.0.0.1 VCF dat waarborgen om het beroepsgeheim van deze personen te beschermen regelt, wordt van overeenkomstige toepassing verklaard in artikel 12.

In artikel 13 wordt ingeschreven dat de inlichtingen waarover VLABEL beschikt in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren onder de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 3.19.0.0.2 VCF, vallen.

In artikel 14 wordt de Vlaamse Regering ermee belast om de regels omtrent het beroepsgeheim en de geheimhoudingsplicht te bepalen.

Afdeling 6. Betalingsmodaliteiten

Artikel 15 tot en met 18

De artikelen van deze afdeling zijn gebaseerd op artikel 3 van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en op artikel 3 van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest en geven de bestaande werkwijze weer.

Naast een gelijkaardige bepaling over een uitstel van betaling van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren wordt nu uitdrukkelijk opgenomen dat de schuldenaar kan vragen om de schuld in schijven te betalen. De schuldenaar die wil genieten van één van de voormelde gunstmaatregelen moet zich effectief in een situatie bevinden waarin hij concrete moeilijkheden ervaart om zijn betalingsverplichting na te komen. Deze betalingsmoeilijkheden kunnen van financiële aard zijn, maar de betalingsmoeilijkheden kunnen ook een algemeen karakter vertonen zoals bijvoorbeeld een opname in het ziekenhuis waardoor de schuldenaar de betalingen moeilijk kan uitvoeren. De schuldenaar moet hiervoor een aanvraag indienen waarbij hij de reden aangeeft waarom hij de schuld niet binnen de gevraagde termijnen kan betalen. Bovendien moet de schuldenaar bewijsstukken over zijn betalingsmoeilijkheden voorleggen door deze bij zijn aanvraag te voegen. De personeelsleden van VLABEL, die worden aangesteld door de Vlaamse Regering, kunnen een uitstel van betaling of een afbetalingsplan toekennen aan de schuldenaar, naargelang wat er wordt aangevraagd (artikel 15).

Daarnaast zijn de personeelsleden van VLABEL, die door de Vlaamse Regering worden aangesteld, bevoegd om op verzoek van de schuldenaar vrijstelling te verlenen van al de interesten of een deel ervan als de situatie van de schuldenaar erbarmelijk is (bv. de schuldenaar is quasi insolvent). Een dergelijke vrijstelling die ook in de huidige regelgeving voorzien is, wordt behouden (artikel 16).

De Inspectie van Financiën heeft in zijn advies van 28 maart 2023 een punctueel element vermeld, namelijk dat de toekenning van "liberaliteiten" vermeld in artikel 15 en 16, een correct en uniform optreden vereist van de administratie, maar dat kan worden opgemerkt dat deze mogelijkheden thans ook al voorzien zijn in het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en in het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest. Met betrekking tot dit punctueel element aangehaald door de Inspectie van Financiën kan worden opgemerkt dat er binnen VLABEL wordt toegezien op een correcte en rechtlijnige behandeling van de aanvragen.

Verder wordt er een bepaling opgenomen in verband met de volgorde van de aanrekening van de betalingen. Voor alle bedragen die worden ontvangen in toepassing van dit decreet wordt dezelfde werkwijze gevolgd. Wanneer de schuldenaar of een derde overgaat tot een gedeeltelijke of volledige betaling, wordt de betaling op de openstaande schuld in mindering gebracht. De betaling wordt eerst aangerekend op de verschuldigde kosten die verband houden met de niet-fiscale schuldvordering en daarna op de interesten in het geval deze verschuldigd zijn. Een eventueel saldo wordt aangerekend op de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvordering (artikel 17).

In tegenstelling tot de huidige decreten wordt er in dit decreet niet meer uitdrukkelijk vermeld dat de Vlaamse Regering met de schuldenaar dadingen kan aangaan in de gevallen waarin de toestand van de schuldenaar te goeder trouw dat wettigt. Het afsluiten van dadingen zal uiteraard nog mogelijk zijn, maar voor het principe en de modaliteiten ervan kan worden verwezen naar de bestaande regelgeving.

In artikel 18 wordt bepaald dat de Vlaamse Regering modaliteiten en voorwaarden kan vooropstellen in verband met de wijze waarop de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren moeten worden betaald en de wijze van aanrekening van de betalingen.

Hoofdstuk 3. Verwerking van persoonsgegevens

Artikel 19 en 20

In hoofdstuk 3 wordt een regeling opgenomen inzake de verwerking van persoonsgegevens en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen in het kader van de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren overeenkomstig dit decreet. Hierbij dient ook verwezen te worden naar het algemeen geldend kader in de Algemene Gegevensverordening (verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG) (hierna 'AVG').

Overeenkomstig artikel 6.3 AVG worden in hoofdstuk 3 de volgende essentiële elementen van de gegevensverwerking vermeld:

- het doel van de verwerking;
- de verwerkingsverantwoordelijke(n);
- de categorieën van de te verwerken persoonsgegevens (beperkt tot wat noodzakelijk is voor het doeleinde waarvoor zij worden verwerkt);
- de categorieën van betrokkenen van wie de persoonsgegevens kunnen worden verwerkt;
- de entiteiten of de personen waaraan en de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt (namelijk de categorieën van ontvangers);
- de bewaartermijnen (niet langer dan noodzakelijk).

Elke verwerking van persoonsgegevens moet rechtmatig zijn en daarom steunen op een rechtsgrondslag in de zin van artikel 6.1 AVG. De rechtvaardigingsgrond van de verwerking van de persoonsgegevens wordt opgenomen in artikel 19. De verwerking van de categorieën van persoonsgegevens, vermeld in artikel 21, is voor VLABEL (= 'de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie') noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang, namelijk de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren overeenkomstig de bepalingen van dit decreet. Zoals reeds werd toegelicht bij artikel 4 zal er door de Vlaamse Regering nog een uitvoeringsbesluit worden genomen waarbij VLABEL zal worden aangewezen als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie. VLABEL is verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens, vermeld in artikel 21, die noodzakelijk zijn in het kader van de toepassing van dit decreet. De invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de invordering van de toebehoren door VLABEL betreft immers een specifieke taak die wordt geregeld in dit decreet en het bijhorende uitvoeringsbesluit. Daarnaast beschikt VLABEL decretaal over belangrijke beslissingsbevoegdheden met betrekking tot het doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt en de wijze waarop (de identificatie van de schuldenaar aan de hand van het ondernemingsnummer of het rijksregisternummer bij invorderingsacties, de verwerking van persoonsgegevens bij de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering,...). Bovendien gebeurt dit zonder wettelijk voorziene controle door de overheidsinstanties die toepassing maken van de bepalingen van dit decreet.

Artikel 21

Deze bepaling bevat een opsomming van de categorieën van persoonsgegevens, die kunnen worden verwerkt in het kader van de toepassing van artikel 19 van dit decreet, in de mate dat de verwerking ervan strikt noodzakelijk en pertinent is in het kader van de toepassing van dit decreet. De verwerkte persoonsgegevens zijn afhankelijk van de concrete stappen tot invordering die worden ondernomen.

Concreet gaat het om de volgende categorieën van persoonsgegevens:

- 1° het identificatienummer uit het Rijksregister van de natuurlijke personen of het identificatienummer vermeld in artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid;
- 2° het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen;
- 3° de persoonlijke identificatiegegevens waaronder de voornamen, de achternaam en het adres;
- 4° de persoonlijke kenmerken, meer bepaald de persoonlijke bijzonderheden zoals de geboortedatum, de geboorteplaats en de burgerlijke staat;
- 5° de financiële bijzonderheden met het oog op het bepalen van de te ondernemen invorderingsacties waaronder bijvoorbeeld de gegevens inzake de solvabiliteit, financiële middelen, schulden en uitgaven, leningen, hypotheek of kredieten. Gegevens inzake de invordering zoals de gegevens over de opdrachten van de gerechtsdeurwaarder (bijvoorbeeld de betekening van een dwangbevel of het leggen van een beslag) kunnen eveneens onder deze categorie vallen. Ook het bankrekeningnummer (zowel in België als in het buitenland) wordt begrepen onder de financiële bijzonderheden;
- 6° de gegevens inzake het beroep en de betrekking zoals de huidige betrekking of het loon;
- 7° de samenstelling van het gezin, bijvoorbeeld de gegevens over het huwelijk of de samenlevingsvorm;
- 8° de gebouw- en woningkenmerken zoals het adres van de woning of de gegevens over de eigendom of de huurgegevens;
- 9° de leef- en consumptiegewoonten waaronder de gegevens over het bezit van onroerend goed (zowel in België als in het buitenland), in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren;
- 10° de gerechtelijke gegevens (andere dan strafrechtelijke procedures) waaronder bijvoorbeeld de gegevens betreffende administratieve sancties zoals in te vorderen administratieve geldboeten. Daarnaast kan het hierbij gaan over de gegevens inzake een insolventieprocedure zoals een collectieve schuldenregeling. Er kan hierbij ook gedacht worden aan de gegevens met betrekking tot een bevolen rechterlijke beschermingsmaatregel zoals het bewind;
- 11° de gegevens die betrekking hebben op fiscale aangelegenheden. Het gaat hierbij voornamelijk om de gegevens die verwerkt worden in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Voorbeelden zijn informatie over het al dan niet actief zijn als BTW-plichtige of de BTW-nummers van de klanten van de schuldenaar die gehaald kunnen worden uit de klantenlistings inzake de BTW.

Artikel 22

In deze bepaling worden de categorieën van betrokkenen van wie de persoonsgegevens, vermeld in artikel 21, kunnen worden verwerkt, opgesomd. Overeenkomstig artikel 4 AVG is de betrokkene een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon, en bijgevolg geen rechtspersoon.

Het gaat hierbij in de eerste plaats om de natuurlijke persoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan. Vervolgens kunnen persoonsgegevens verwerkt worden van de natuurlijke persoon die met toepassing van dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de erfopvolgers wanneer de initiële schuldenaar van de niet-fiscale schuldvordering overleden is. Daarnaast kunnen in bepaalde gevallen ook persoonsgegevens worden verwerkt van de wettelijke vertegenwoordigers bijvoorbeeld als er een schuldbemiddelaar werd aangesteld in het kader van een collectieve schuldenregeling. Wanneer een schuldenaar wordt toegelaten tot een collectieve schuldenregeling zal er overeenkomstig het gemeen recht bijvoorbeeld correspondentie zijn tussen de schuldbemiddelaar en VLABEL. Ook kunnen de persoonsgegevens van lasthebbers van de schuldenaar zoals de boekhouder worden verwerkt. Verder kunnen persoonsgegevens verwerkt worden van derden, vermeld in artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6 VCF, waarbij onder andere inlichtingen of stukken kunnen worden opgevraagd in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden door VLABEL om de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de verwerking van de gegevens van een huurder die huurgelden verschuldigd is aan de schuldenaar, met het oog op het toepassen van de onrechtstreekse vervolging (bv. beslag op huurgelden). Vervolgens kunnen de persoonsgegevens verwerkt worden van derden wanneer effectief de onrechtstreekse vervolging wordt toegepast bij een natuurlijke persoon, bijvoorbeeld beslag op huurgelden bij een huurder. Tot slot kunnen de persoonsgegevens verwerkt worden van derden waaraan VLABEL de uitvoering heeft toevertrouwd van bepaalde handelingen die nodig zijn om de taken te vervullen waarmee ze is belast. Het gaat hierbij dan bijvoorbeeld om de gegevens over een in een dossier aangestelde gerechtsdeurwaarder.

Artikel 23

Deze bepaling vermeldt de entiteiten of de personen waaraan en de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens, vermeld in artikel 21, kunnen worden verstrekt.

In paragraaf 1 worden de verschillende categorieën van ontvangers opgesomd die persoonsgegevens kunnen ontvangen in het kader van uitgewisselde communicatie. Ten eerste kunnen de persoonsgegevens gebruikt worden in de betrekkingen met de overheidsinstanties die toepassing maken van de bepalingen van dit decreet voor de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en de

invordering van de toebehoren. Er kan hierbij bijvoorbeeld gedacht worden aan de terugkoppeling over de stand van zaken betreffende de overgemaakte invorderingsdossiers. De persoonsgegevens kunnen ook gebruikt worden in contacten met de natuurlijke persoon of de rechtspersoon in wiens hoofde de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren zijn ontstaan of met zijn wettelijke vertegenwoordigers. Er kan hierbij onder meer gedacht worden aan de communicatie met de schuldbemiddelaar in het kader van een collectieve schuldenregeling of met de curator in het kader van een faillissement. De persoonsgegevens van de betrokkenen kunnen verder nog gebruikt worden in de communicatie met de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die overeenkomstig dit decreet of het gemeen recht gehouden is tot de betaling van de niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren, bijvoorbeeld de erfopvolgers wanneer de initiële schuldenaar overleden is. Daarnaast kunnen de persoonsgegevens meegedeeld worden in communicatie met lasthebbers van de schuldenaar zoals bijvoorbeeld de boekhouder. Vervolgens kunnen de persoonsgegevens van de betrokkenen meegedeeld worden aan bepaalde derden of openbare instellingen of inrichtingen, enerzijds in het kader van de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden, zoals vermeld in artikel 11, en anderzijds in het kader van de toepassing van de onrechtstreekse vervolging, zoals vermeld in artikel 9. Voor de onderzoeksbevoegdheden gaat het om communicatie met derden, vermeld in artikel 3.13.1.3.1 tot en met 3.13.1.3.6 VCF, of openbare instellingen of inrichtingen, vermeld in 3.13.1.4.1 en 3.13.1.4.2 VCF, waarbij onder meer inlichtingen of stukken worden opgevraagd teneinde de vermogenssituatie van de schuldenaar te bepalen met het oog op de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en van de toebehoren. Er kan dan bijvoorbeeld gedacht worden aan een werkgever van de schuldenaar die aangeschreven wordt in het kader van een mogelijk loonbeslag. Ook wanneer de onrechtstreekse vervolging effectief wordt toegepast, zullen persoonsgegevens van de betrokkenen meegedeeld worden aan onder andere de derde-beslagene bijvoorbeeld de werkgever waarbij beslag onder derden wordt gelegd.

In paragraaf 2 wordt de uitwisseling van persoonsgegevens geregeld voor de situatie waarin VLABEL aan een derde de uitvoering heeft toevertrouwd van bepaalde handelingen. Hiermee wordt onder meer de mededeling van persoonsgegevens van de schuldenaar door VLABEL aan een gerechtsdeurwaarder bedoeld in het kader van de invordering van een niet-fiscale schuldvordering bij die schuldenaar. De invorderingsprocedure kan immers via een gerechtsdeurwaarder verlopen en op die manier kan VLABEL aan een derde de uitvoering toevertrouwen van handelingen die nodig zijn om de taken te vervullen waarmee ze is belast. Enerzijds mag VLABEL enkel de persoonsgegevens meedelen aan de derde die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de bedoelde handelingen. Anderzijds mag de derde die persoonsgegevens alleen gebruiken voor het beoogde doel en voor doelen die daarmee niet onverenigbaar zijn, en dit gedurende de tijd die nodig is voor de uitvoering van die handelingen.

Artikel 24

Dit artikel bepaalt de bewaartermijn voor de persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van artikel 19 van dit decreet. Conform de AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan strikt noodzakelijk voor het doel waarvoor zij werden verzameld. De persoonsgegevens worden maximaal bewaard gedurende tien jaar vanaf de afsluiting van het dossier. Een dossier wordt in principe afgesloten bij volledige betaling. Bij gebrek aan volledige betaling kan een dossier eveneens worden afgesloten als er geen invorderingsmogelijkheden meer zijn, noch voor de gerechtsdeurwaarder, noch voor de VLABEL. De grondslag van de tienjarige termijn is terug te vinden in het oud Burgerlijk Wetboek (hierna 'oud BW'). Hiervoor wordt gekeken naar de verjaringstermijn van persoonlijke rechtsvorderingen zoals opgenomen in art 2262*bis*, §1, eerste lid, oud BW. Alle persoonlijke rechtsvorderingen verjaren door verloop van tien jaar.

Overeenkomstig artikel 5.1.e AVG mogen persoonsgegevens voor langere perioden worden opgeslagen voor zover de persoonsgegevens louter verwerkt worden met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden, overeenkomstig artikel 89.1 AVG, op voorwaarde dat de bij de AVG vereiste passende technische en organisatorische maatregelen worden genomen om de rechten en vrijheden van de betrokkenen te beschermen.

Artikel 25

Er wordt een delegatie aan de Vlaamse Regering voorzien om de regels te bepalen inzake de verwerking van persoonsgegevens en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

Hoofdstuk 4. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijziging van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004

Artikel 26

Dit artikel betreft een technische wijziging van artikel 17, §8, eerste lid, van het decreet van 30 april 2004 tot uniformisering van de toezichts-, sanctie- en strafbepalingen die zijn opgenomen in de regelgeving van de sociaalrechtelijke aangelegenheden, waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd zijn. De verwijzing naar het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en naar het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest wordt, ingevolge de opheffing ervan, vervangen door een verwijzing naar dit decreet.

Afdeling 2. Wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid

Artikel 27

Dit artikel betreft een technische wijziging van artikel 40, §2, zevende lid, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid. De verwijzing naar het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap en naar het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest wordt, ingevolge de opheffing ervan, vervangen door een verwijzing naar dit decreet.

Afdeling 3. Wijziging van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies

Artikel 28

Artikel 13 van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies regelt onder meer de invordering van de onbetwiste en opeisbare administratieve geldboeten door middel van een dwangbevel, het toestaan van bepaalde betalingsmodaliteiten en de mogelijkheid om een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van interesten te verlenen als de schuldenaar kennelijk onvermogen is. Ingevolge dit decreet is het niet meer nodig om dit regelen. Daarnaast wordt met dit decreet gestreefd naar een centralisatie van de regelgeving inzake de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door VLABEL. Bijgevolg wordt artikel 13 van het decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies vervangen. Het artikel voorziet dat de onbetwiste en opeisbare administratieve geldboeten worden ingevorderd conform dit decreet.

Afdeling 4. Wijzigingen van het Groeipakketdecreet van 2018

Artikel 29 en 30

Deze artikelen betreffen technische wijzigingen van artikel 150, 5°, a), artikel 163, 7°, a), artikel 169 en 187 van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid. In voormelde artikelen wordt de verwijzing naar artikel 2 van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap, ingevolge de opheffing ervan, vervangen door een verwijzing naar dit decreet.

Afdeling 5. Wijziging van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging

Artikel 31

Dit artikel betreft een technische wijziging van artikel 35, tweede lid, van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging. De verwijzing naar het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap wordt, ingevolge de opheffing ervan, vervangen door een verwijzing naar dit decreet.

Afdeling 6. Wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018

Artikel 32

Met dit artikel wordt artikel III.21 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 opgeheven omdat de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen ook onder het algemeen toepassingsgebied van de overheidsbrede invordering vallen. Ingevolge de toepassing van dit decreet wordt de dubbele voorwaarde, namelijk het verzoek tot samenwerking en het akkoord van de Vlaamse Regering, opdat VLABEL de niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren van de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen kan invorderen, niet meer opgelegd omdat dit contradictorisch is met het principe van overheidsbrede invordering (zie artikel 3).

Daarnaast is het ingevolge dit decreet niet meer nodig om:

- het begrip toebehoren te definiëren, omdat artikel 2 van dit decreet een definitie voorziet om aan te duiden wat er wordt bedoeld met toebehoren;
- te verwijzen naar de met invordering belaste personeelsleden die gemachtigd zijn om de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen, de administratieve geldboeten en de toebehoren in te vorderen op de wijze, vermeld in artikel 2 van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap voor de gemeenschapsaangelegenheden en artikel 2 van het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gewest voor de gewestaangelegenheden, omdat de toepassing van alle bepalingen van het decreet aangewezen is en het decreet tegelijkertijd gemeenschapsaangelegenheden als vermeld in de artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet en gewestaangelegenheden als vermeld in artikel 39 van de Grondwet regelt (zie artikel 1);
- de bepalingen inzake de betalingsmodaliteiten op te nemen, omdat dit reeds geregeld wordt in de artikelen 15 tot en met 18 van dit decreet.

Een specifieke bepaling voor de vermelde entiteiten, die de hierboven opgesomde elementen omvat, is bijgevolg overbodig in het Bestuursdecreet.

Bovendien wordt met dit decreet gestreefd naar een centralisatie van de regelgeving inzake de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door VLABEL.

Om deze redenen wordt de betrokken bepaling uit het Bestuursdecreet opgeheven.

Afdeling 7. Wijziging van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022

Artikel 33

Dit artikel betreft een technische wijziging van artikel 79, §3, tweede lid, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022. De verwijzing naar het decreet niet-fiscale schuldvorderingen Vlaamse Gemeenschap wordt, ingevolge de opheffing ervan, vervangen door een verwijzing naar dit decreet.

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Afdeling 1. Opheffingsbepaling en overgangsbepaling

Artikel 34

Met dit artikel worden de huidige decreten inzake de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen respectievelijk voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren, en voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren, opgeheven.

Het betreft de volgende decreten:

- het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren;
- het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren.

Artikel 35

In dit artikel wordt een overgangsbepaling voorzien voor de niet-fiscale schuldvorderingen die vóór de inwerkingtreding van dit decreet ter invordering werden overgemaakt aan de administratie van de Federale Overheidsdienst Financiën belast met de inning en de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen, de zogenaamde hangende dossiers op datum van de inwerkingtreding van het decreet.

De doelstelling van dit artikel is om de rechtszekerheid te waarborgen en om duidelijkheid te creëren over wie er bevoegd is voor de invordering van deze hangende dossiers.

De niet-fiscale schuldvorderingen en de toebehoren die vóór de inwerkingtreding van dit decreet ter invordering werden overgemaakt aan de administratie van de Federale Overheidsdienst Financiën belast met de inning en de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen, worden afgehandeld volgens de bepalingen die van toepassing waren vóór de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, met name:

- de domaniale wet van 22 december 1949;
- de wet van 18 december 1986 houdende bevoegdverklaring van de Federale Overheidsdienst Financiën belast met de inning en de invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen tot invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor rekening van de Gemeenschappen, de Gewesten en de instellingen van openbaar nut die ervan afhangen;
- het Wetboek van 13 april 2019 van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen;
- het decreet van 23 december 1986 houdende bevoegdverklaring van de Administratie van de belasting over de toegevoegde waarde, registratie en domeinen tot het uitvoeren van bepaalde vermogensrechtelijke verrichtingen voor rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de instellingen die ervan afhangen;
- het decreet van 23 december 1986 houdende bevoegdverklaring van de Administratie van de belasting over de toegevoegde waarde, Registratie en Domeinen tot het uitvoeren van bepaalde vermogensrechtelijke verrichtingen voor rekening van het Vlaamse Gewest en van de instellingen die ervan afhangen.

Met de formulering in het decreet "voor de verdere invordering van de voormelde ingediende niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren" wordt bedoeld dat het om concrete hangende dossiers gaat en niet louter om een aangelegenheid waarvoor een samenwerking bestaat met de Federale Overheidsdienst Financiën waarvoor mogelijk dossiers kunnen worden overgemaakt. Voor de dossiers betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen en toebehoren die vóór de datum van inwerkingtreding van dit decreet nog niet werden overgemaakt aan de Federale Overheidsdienst Financiën wordt wel toepassing gemaakt van de bepalingen van dit decreet.

De overgangsbepaling is zowel van toepassing op de hangende dossiers waarbij er enkel een niet-fiscale schuldvordering verschuldigd is, als een niet-fiscale schuldvordering en toebehoren, of toebehoren bijvoorbeeld kosten alleen.

Rekening houdend met de context van de overheidsbrede invordering zijn er geen verdere overgangsbepalingen vereist en wordt VLABEL bevoegd om alle niet-fiscale schuldvorderingen in te vorderen voor de overheidsinstanties die toepassing maken van de bepalingen van het decreet.

Afdeling 2. Inwerkingtredingsbepaling

Artikel 36

Het decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum. Eerst moet het erbij horende uitvoeringsbesluit worden goedgekeurd dat de uitwerking van het principe van overheidsbrede invordering van niet-fiscale schuldvorderingen regelt. In dat uitvoeringsbesluit zal de Vlaamse Regering de Vlaamse Belastingdienst aanduiden als de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie voor de invordering van de onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen en voor de invordering van de toebehoren. Daarnaast zullen in het uitvoeringsbesluit modaliteiten geregeld worden onder andere inzake de rechtstreekse en de onrechtstreekse vervolging. Er wordt een delegatie aan de Vlaamse Regering voorzien om de datum van inwerkingtreding te bepalen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Si)
Getekend op: 2023-07-10 11:26:40 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE